

Skratka: vsebina, slike, popir in tisk — vse daje knjigi slavnostni značaj. Z ozirom na to in pa oziraje se tudi na geslo: „Svoji s svojimi!“ — ker je to krasno jubilejsko knjigo sestavil ljudski učitelj, pričakujemo zanesljivo, da bo zavedno slovensko učiteljstvo pridno segalo po nji, jo priporočalo sl. krajnim šolskim svetom v nakup ter razveselilo ž njo našo mladino ob priliki praznovanja cesarjeve petdesetletnice. Povdarjamo pa še enkrat: držimo se gesla „Svoji s svojimi!“ ter pokažimo svetu, da smo tudi na tem polju organizovani in da delujemo vsak na svojem mestu z združenimi močmi! —

Fran Jožef I. cesar avstrijski. V spomin 50-letnice Njegove vlade spisal slovenski mladini Fr. Hubad, c. kr. učiteljski ravnatelj. V Ljubljani. Izdala in založila „Družba sv. Cirila in Metoda“. 1898. Temeljito in vestno sestavljena knjiga je namenjena mladini sploh; posebno bode pa ugajala bolj odrasli mladini. Vsakemu slovenskemu bravcu pa jo je priporočati zato, ker spozna iz nje popolnoma svojega cesarja. Tudi vsakemu učitelju bo dobro služila pri zgodovinskem pouku kot pomožna knjiga, ker najde v nji dokaj dobrega jedra.

Naš cesar Fran Josip I. 1848—1898. Povodom petdesetletnice Njegovega vladarstva spisal Tomo Zupan. Ljubljana, 1898. Samozaložba. Tiskala „Katoliška tiskarna“. Knjižica ima 29 strani čtiva in 28 strani podob, zaradi katerih jo bo mladina nižje stopinje radovedno prebirala. Zadnji dve knjigi se naročata pri g. Iv. Bonaču v Ljubljani po 15 kr.

Hkrati so zagledale v Slovencih torej kar tri jubilejske knjige beli dan in marsikdo bo v zadregi, katere bi se poprijel. V tem slučaju svetujemo vsakomur, da si naroči vsake po en iztis. Ko bo imel v rokah vse tri knjige, mu ne bo težka odločitev.

Andrej baron Čehovin, slavni junak slovenski. Spisal Janko Leban, nadučitelj na Trebelnem pri Mokronogu. V Ljubljani. Izdala in založila „Družba sv. Cirila in Metoda“. 1898. G. J. Leban je znan kot najpridnejši in najspretniji slovenski mladinski pisatelj. Dovolj je, če rečemo: on je ljudski učitelj, in kot tak pozna bolj ko vsakdo drugi zmožnosti in težnje naše mladine in zato zna tudi s svojim peresom ubrati vedno tisto struno, ki naši mladini najbolj prija. Tako je storil tudi s to knjižico, in zato jo kar najtopleje priporočamo sl. šolskim vodstvom, krajnim šolskim svetom in sploh vsakemu rodoljubu. Lepa knjižica se dobiva pri g. Iv. Bonaču v Ljubljani po 10 kr.

Na razstanku. Spisali slovenski osmošolci. V Gorici. Tiskala in založila „Goriška tiskarna“ A. Gabršček. 1898. Slovanske knjižnice 78—81. snopič. Cena 1 gld. V kratkem več.

Biserojla jasna vila. Bajka iz postojinske pečine. Speval Ivo Ivanovič Bučar. Ljubljana. Tiskala in založila Kleinmayer & Bamberg. 1898. Cena 1 gld. Daljšo oceno pozneje.

Šol nam dajte! Spisal D. L. Selski. Ponatis iz „Slovenskega Lista“. Ljubljana, 1898. Tisk J. Blaznikovih naslednikov.

Gusarski dvor. Engleska pomorska pripovijest od A. Denefa. Hrvatski priredio Stjepan Širola. Karlovac 1897. Naklada knjižare Ivana Sagana. Cijena 20 nvč.

Novi šaljivdija. Šalom u smijeh! . . . Zbirka šaljivih črtica, smješica i pjesmica. Sabrao Stjepan Širola. Karlovac 1898. Naklada knjižare Iv. Sagana. Cijena 20 nvč.

Otkriveno blago. Pripovijest. Po F. Ecksteinu priredio Stjepan Širola. Karlovac 1898. Naklada knjižare Ivana Sagana. Cijena 20 nvč.

Pripovedke iz avstrijske zgodovine. Zbral in priredil Jakob Dimnik. Z ozirom na jubilejsko leto je založnik te knjige, g. Milic, znižal ceno na 30 kr. Z ozirom na vsebino knjige in z ozirom na nje nizko ceno pričakujemo, da ne bo slovenske šole, ki bi ne imela v šolski knjižnici par iztiskov te knjige, ki je izvrsten pripomoček učitelju pri zgodovinskem pouku v 3. šolskem letu.

Če bodo sl. šolska vodstva pridno segla po nji, bodo potem izšle še „Slike iz avstrijske zgodovine“ in potem pa kratka „Zgodovina avstrijska“ za ljudske šole.

Zabavni listi za slovensko mladino. Ko je zasnovalo društvo za zgradbo učiteljskega konvikta to književno podjetje, je bilo prepričano, da bo izborno uspelo ter imelo poleg moralškega uspeha tudi gmotni uspeh. Žal, da ni tako! Do danes so razprodali ljubljanski knjigotržci toliko malo izvodov I. zvezka „Zabavnih listov za slovensko mladino“, da ni vredno o tem govoriti. In če se ne bo razpečavanje obrnilo na ugodnejšo stran, bo vsa zaloga teh knjižic lepo trohnela v knjigotržnicah in služila v telesno hrano molom, mesto da bi se ž njimi zabavala slovenska mladina ter si blažila duha in srce! Prosimo torej prav uljudno in kar najnujnejše, da se potrudijo šolska vodstva ter dobé sedaj, ko sestavljajo ob pričetku novega šolskega leta krajni šolski sveti proračune, vsaj nekoliko denarja v ta namen, da nabavijo ž njim za šolske knjižnice po par I. zvezkov „Zabavnih listov“ in kaj drugih primernih mladinskih knjižic. Saj je znano, kako rada čita naša slovenska mladina, v kolik hasek ji je dobra knjiga in kako jo zanima lepa povest. A slovensko učiteljstvo tudi lahko vpliva na imovitejšo rodbino, da nakupijo svoji deci I. zvezek „Zabavnih listov“. Če se količkaj zavzamemo za stvar, bo I. zvezek razprodan v par tednih, in potem bo lahko kmalu zagledal beli dan II. zvezek. Urednik „Zabavnih listov“ ima zanj že pripravljeno daljšo, v obsegu I. zvezku enako povest. Če pa ne razpečamo I. zvezka, bomo nehali z izdavanjem „Zabavnih listov za slovensko mladino“. Čudno pa bi vendarle bilo, da bi pri nas ne mogla uspeti nobena stvar! Za Boga, saj nas je precejšnje število! — „Zabavne liste“ imajo na prodaj ljubljanski knjigotržci in založnik, g. R. Milic. Zvezek stane 40 kr.

Naši dopisi.

Iz Št. Vida. V Št. Vidu pri Ljubljani so 3. vel. travna praznovali učiteljski abiturijenti iz leta 1873. svojo 25letnico. Zbralo se jih je 9 in sicer: M. Bartelj (Semič), L. Hribar (Dunaj), Fr. Koncilija in Iv. Kutnar (Žužemperk), Jož. Kragl (Tržič), Fl. Rozman (Krško), Jož. Travnar (Ljubljana), J. Žirovnik (Št. Vid) in A. Žumer (Kranj). Tem jubilantom so se pri obedu pridružili č. g. župnik in predsednik kr. š. sveta G. Malovrh, g. župan A. Belec, več starejših in mlajših koleg in pa abiturijent g. J. Žirovnik mlajši. (Zanimiv slučaj: sin je maturiral na gimnaziji, oče je pa praznoval 25letnico svoje mature.) Obedovali so na lepo s cveticami in zastavami okrašenem vrtu pri „Jožefu“. Vsa čast na prireditvi tako izbornega obeda gospodinji — kuharici! Lepo je pristojalo učiteljevi soprogi, gospe Mici Sičevi, ko se je veselo sukala okolo jubilarov in njim ter njihovim gostom stregla pri obedu. Že prej pa sta z gospo županjo J. Belčevno obedno mizo okusno okrasili s cvetjem. Obed je bil res izboren in gotovo v čast gostilnici „pri Jožefu“, oziroma gospodinji-kuharici in njeni marljivi hčerki. Res nekaj posebnega! Govorilo se je več pomenljivih in navdušenih napitnic. Omeniti je posebno one, v kateri je govornik naglašal, kolika izpremembra se je vršila v preteklih 25. letih, koliko je učiteljski stan pridobil veljave in ugleda v tej dobi, ker se je vestno trudil storiti svojo dolžnost. Stan ni zaostajal za drugimi stanovi, saj pogosto učitelji store več, nego jim velela stan.

Tudi jubilarji se lahko ponosno ozirajo na preteklo 25letno dobo, v kateri so si pridobili obilo zaslug za domovino. Ravno s tem so ustregli želji presvetlega jubilara cesarja Franca Jožefa I. za njegov zlati jubilej mu ne morejo pokloniti lepšega daru, nego da si prisegajo po Njegovem geslu: „Viribus unitis“ — delati z vsemi močmi tudi v prihodnje v šoli in zunaj nje za procvit svoje mile domovine ter mogočne Avstrije!

Med obedom je došlo precej brzojavnih pozdravov. Tudi jubilarji so brzojavno pozdravili svoja še živeča učitelja: V. Linhart in J. Klemenčiča. Popoldne

je došlo še nekaj gospodov in med njimi gg. ravnatelj Fr. Hubad, nadzornik Fr. Levec in kateheta Smrekar in Merčun. Ta je prav navdušeno pozdravil jubilate v vezani besedi.

Med izbornim petjem šentviških cerkvenih pevcev in navdušenimi napitnicami je le prehitro potekel čas veselja. Jubilanti in gosti so se odpeljali z večernimi vlaki. Šentviški pevci pa so ostali in se še par ur radovali z domačim jublatom g. J. Žirovnikom, svojim vodjo, kateremu so že v predvečer priredili imenitno podoknico ter mu v znak hvaležnosti darovali krasno zlato verižico in lep šopek. Mladi pevski zbor mu je pa pri tej priliki poklonil dragocen briljanten prstan.

S Krškega. Občni zbor „Pedagogijskega društva“ se je vršil dne 30. mal. srpana ob 4. uri popoldne na vrtu gospoda Gregoriča v Krškem. Zborovanja se je udeležilo vse učiteljstvo krškega okraja in nekaj gostov.

I. Slavnostni del: Predsednik Jožef Bezljaj se spominja v navdušeni besedi 50letnice vladanja Njegovega Veličanstva našega preljubljenega in modrega vladarja Franca Jožefa I., ki si je stekel nevenljivih zaslug za naše šolstvo. Tu sklene svoj govor z besedami: „Bog ohrani, Bog obvari nam cesarja, Avstrijo!“ Gromoviti živio- in slavaklici preljubljenemu vladarju so se razlegali po prostnem vrtu. Nato so udje „Pedagogijskega društva“ podpisali vdanostno izjavo na Njegovo Veličanstvo, katero je sestavil in spisal nadučitelj Ivan Rupnik.

II. Vzpored zborovanju: Predsednik otvori zborovanje in pozdravi c. kr. okrajnega glavarja, preblagorodnega gospoda Markvarta barona Schönbergerja, zahvaljajoč se mu, da je zborovanje počastil s svojo navzočnostjo. Pozdravi presrečno čestite gospe in gospice tovaršice in gospode tovariše, izrazujoč jim svojo zahvalo in priznanje, da so se v tako obilem številu udeležili današnjega posebno važnega zborovanja ter da besedo tajniku J. Rupniku, ki poroča o društvenem delovanju blizo tako-le:

Društvo je imelo v minulem letu dvoje zborovanj, prvo meseca oktobra v Radečah pri Zidanem mostu, drugo meseca maja v Kostanjevici. Shoda pa nista bila posebno dobro obiskana, kar kaže premalo zanimanja od strani društvenikov.

Društvo je izdalo za leto 1898 „Slavnostni pedagogijski letnik“ s sliko Njegovega Veličanstva in z risarsko prilogo, ki se je društvenikom že razdelil. Kakor hitro poravnamo dolg v tiskarnici, se bode izdala knjiga: „Stavbeni črteži s proračuni“, katera se bode p. n. društvenikom, ki so vplačali letnino za leti 1897 in 1898, doposlala, kakor hitro bo dotiskana. Slavnostni letniki so se poslali raznim poverjenikom, da jih razpečajo.

Ker blagajnik Florijan Rozman ni bil navzoč, prečita predsednik poročilo o dohodkih in stroških v minulem letu. Temu poročilu posnamemo, da je imelo društvo v preteklem letu 213 gld. 98 kr. dohodkov, stroškov pa 408 gld. 8 kr., torej 194 gld. 10 kr. primanjkljaja. Poročevavec se hvaležno spominja dobrotnikov, kateri so društvu naklonili denarne podpore in sicer v prvi vrsti slav. dež. odbora kranjskega, prevzvišenega g. knezonadškofa dr. J. Missie, g. prof. M. Pleteršnika in sl. krške posojilnice.

Pregledovavcem društvenega računa so bili izvoljeni gospodje: Janez Saje, Anton Pavčič in Jakob Pretnar, ki so račun takoj pregledali in odobrili.

Kot delegati k zborovanju „Zaveze“ v Ljubljani so bili izvoljeni sledeči čestiti društveniki: Ivan Gantar, Avgusta Kolnik, Janez Saje, Janez Levec, Jernej Ravnikar, Ana Smidinger, Josipina Kalin, Ivan Lapajne, Jožef Bezljaj in Ivan Rupnik.

V odbor so bili enoglasno izvoljeni: Predsednikom Jožef Bezljaj, njegovim namestnikom in tajnikom Ivan Rupnik, blagajnikom Florijan Rozman, odbornikom: Ivan Lapajne, dr. Tomaž Romih, Andrej Sest in Jernej Ravnikar.

Predlog, da se prihodnje zborovanje skliče v Šmarjeti, ni dobil večine, ter se določitev v tej zadevi po navetu dr. Romiha prepusti odboru. Predsednik zahvali

navzoče za vidno zanimanje, s katerim so sledili celemu zborovanju ter zaključili občni zbor.

Dne 31. vel. srpana pa sta se poklonila v imenu društva predsednik Jožef Bezljaj in tajnik Ivan Rupnik c. kr. okrajnemu glavarju ter mu izročila vdanostno izjavo s prošnjo, da jo blagovoli predložiti na Najvišjem mestu. R—k.

Iz postojnskega okraja. (Glavno zborovanje učit. društva v Št. Petru 28. mal. srpana t. l.) Se pred 10. uro zjutraj se nas je zbralo precejšnje število koleg z gosp. nadzornikom Thumo in ena gospa koleginja na skrbno obdelanem vrtu pred šenpetersko šolo. Deževno jutro ni obetalo tolike udeležbe, dasi je že nekaj let razvada, da se večina odlikuje z nenavzočnostjo; zato moram število 15 udeležencev imenovati precejšnje, naj imponira potem — kakor in komur hoče.

Toda mnogo lepši nego je ta-le moj uvod nam je podal vedno čili naš društveni predsednik Zarnik, opozorivši nas z vznesenimi, velepoetičnimi besedami na zlati jubilej našega presvetlega cesarja. Po krasnem uvodu se je začelo glavno zborovanje, katerega prva točka je bila: Kako naj učiteljsko društvo praznuje 50letnico vladanja Njegovega Veličanstva? — Brez posebnih razprav in utemeljevanj smo se nekako bratovsko pomenili s priljubljenim gospodom nadzornikom, da naj se redka slavnost v našem društvu obhaja tako-le: 1. Učiteljsko društvo daruje v spomin na cesarjev zlati jubilej 50 K. za ustanovo cesarja Franca Jožefa za učit. sirote na Kranjskem. 2. Kupi najboljšo delo — rajši slovensko kot nemško — obsegajoče presvetlega vladarja biografijo ter ga daruje okr. učiteljski knjižnici. 3. Ta knjiga se da vezati, in knjigovez — najbrž g. Šeber v Postojni — naj kot prvo stran v knjigo uveže en izvod fotografije postojnskega učiteljstva v spomin zlatega jubileja presvetlega cesarja. 4. Glavni zbor učit. društva v Št. Petru dne 28. mal. srpana 1898. pošlje gospodu dež. predsedniku baronu Heinu vdanostni telegram, ki naj ga izvoli sporočiti Njeg. ces. in kr. Veličanstvu povodom 50letnega slavnega vladanja mogočne naše monarhije, kar se je takoj zgodilo.

Poročilo tajnikovo se je sprejelo brez godrnjanja, in ko je nekdo predlagal, naj se za to izreče g. tajniku pohvala, čemur je občni zbor pritrdil s ploskanjem, je gosp. predsednik tudi to hvaležno vzel na znanje.

Poročilo blagajnikovo nas je presenetilo s precej visokimi števili, s kakoršnimi nismo vajeni računati v učiteljskih društvih. Blagajnik nam je letos — o društveni desetletnici — dal nekaj pregled skupnih društvenih stroškov, od katerih — če se odbijejo upravni troški — pride samo prispevek „Zavezi“ nad 100 gld. Društvo je postavilo dvema kolegoma nagrobna spomenika (nad 80 gld.) podpiralo družbo sv. Cirila in Metoda, učiteljski muzej, Praprotnikov spominik i. t. d. Ostaja pa še v blagajnici okroglih 250 gld., dasi so nekateri udje zelo zaostali s plačevanjem letnine. — Tudi blagajniku je občni zbor votiral zahvalo za sedemletno delovanje.

V društveno vodstvo so bili voljeni brez posebnih listkov ali pretvez: Zarnik, načelnik; Skala, namestnik; Zaman, tajnik; Primožič, namestnik; Trošt, blagajnik; Punčah, pevovodja; Verbič, namestnik.

Med raznimi nasveti — samostojni referati so pri nas nemoderni — je predlagal tajnik Zaman, naj se postavi pok. P. Kavčiču nagrobni spomenik, kar se je pri glavnem zborovanju pred dvema letoma soglasno odklonilo. Ugovarjal je blagajnik Trošt, naj se s tem prejudičnim slučajem ne kvari društvena disciplina, a občni zbor, posebno predlagatelj in Thuma sta bila za predlog, za njima vsi drugi, le Primožič je pojasnil, da glavni zbor ne misli s tem ustvarjati precedenčnega slučaja, da pa ima pravico razpolagati s svojim denarjem kakor hoče.

Kmalu nato sklene predsednik občni zbor, zahvali udeležence, obžaluje, da jih ni več in se zopet spomni našega najvišjega zaščitnika, ki nam je dal šol. zakon in pravico združevanja, in zakliče presvetlemu cesarju trikrat: Slava! čemur se je navzoče učiteljstvo navdušeno odzvalo ter stojé zapelo cesarsko pesem.

Delegati „Zaveze“ so bili izbrani Primožič, Horvat in Verbič.

Pri obedu v gostilnici g. Špilarja — kakor je odredil M. Kalan, se je izrekla marsikatera beseda v spodbujajočo in uteho učiteljstva. Ko smo še posetili svojega rednega podpornega člana g. A. Lavrenčiča ter se pri njem, v domačem krogu, nekoliko pozabavali, se je približala, posebno nam oddaljenejšim, neizprosna ura razhoda.

Bratski smo si segli v roke z željo, da bi nas bilo prihodnje leto več pri društvu — 36 udov izmed 62 učiteljev, oziroma učiteljic je — prava reč — in več pri glavnem zboru. V to pomozi Bog, naše zboljšane plače in zboljšana — učiteljska zavednost!

Ivo.

Iz krškega okraja, 5. velikega srpana. (Okrajna učiteljska konferenca)

Okrajna učiteljska konferenca, ki se je v Krškem vršila dne 30. maj. srpana, je imela prav slovesno lice. Ob pol 9. uri je bila slovesna sv. maša, katero je daroval domači g. župnik ob asistenci še dveh drugih gg. duhovnikov in pri kateri je bilo učiteljstvo. Sv. maše se je udeležil poleg drugega odličnejega občinstva tudi c. kr. okr. glavar g. baron Schönberger. Orglal je boštanski nadučitelj g. Račič ter se izkazal izbornega organista. Tudi petje je bilo dobro. Posebno moram pohvaliti sopranistinja gđc. Ernestino Rekarjevo, učiteljico iz St. Ruperta, ki je s svojim zvonkim in ljubkim glasom kar očarala vse poslušavce s solo-spevom, Nedvedovo „Ave, Maria!“ Po maši je v krasno odlični risalni sobi krške meščanske šole najprej c. kr. okrajni šolski nadzornik Andrej Šest ogovoril konferenco ter se spominjal Njeg. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I., prosič prisotnega c. kr. okrajnega glavarja, naj o tej svečani priliki pošlje do presvetlega cesarja izraz neomajne vdanosti učiteljstva krškega okraja. C. kr. okrajni glavar Schönberger je najprej v slovenskem, potem v nemškem jeziku vnel učiteljstvo k izpolnjevanju dolžnosti ter stavil v tem obziru v zgled cesarja samega. Na to je nadučitelj Ravnikar iz Mokronoga izustil slavnostni govor, in učiteljstvo je zapelo cesarsko pesem „Bog ohrani“. Takoj potem so c. kr. okr. glavar, navzoči meščanski učitelji in domača duhovnika zapustili sobo, ter se je pričela vršiti točka za točko dnevnega reda. O tem omenim, da je 5. točka, t. j. „Cesar Franc Jožef I. in ribičev sin“ (praktična obravnava z učenci III. razreda krške ljudske šole) odpadla zaradi nedostajanja časa. V stalni odbor pa so bili izvojeni sledeči gospodje: za enorazrednice: Fran Škulj, učitelj v Tržišču; — za dvorazrednice: Janko Leban, nadučitelj na Trebelnem; — za trirazrednice: Aleksander Lunaček, nadučitelj v St. Rupertu; — za štirirazrednice: Jernej Ravnikar, nadučitelj v Mokronogu. Po konferenci — ob 2. uri popoldne — smo se zbrali k skupnemu banketu pri g. Gregoriču, kateremu v priznanje moram povedati, da nam je postregel res izborna in ceno. Navzoča sta bila tudi c. kr. okr. glavar in c. kr. okrajni šolski nadzornik. Da navdušenih napitnic ni nedostajalo, se umeje samo ob sebi. Okrajni glavar sam je učiteljstvu napil v slovenskem jeziku.

Iz Divinščine pri Proseku, 23. vel. srpana 1898. — († Ivan Štrukelj).

Mrtev učitelj je blag,
Priatelj slovenske mladine;
Zanjo je živel, trpel,
Zanjo je delal vse dni.

Gospod je poslal iz nadzvezdnih višin angelja smrti v tiho, skromno sobico v narodno-zavednem Proseku, v kateri se je dotaknil s svojo belo roko učitelja-trpina, mu zatisnil oči v sladki sen ter odvedel v brzem vzletu njegovo blago dušo na oni svet, kjer ni solz, ne zdihovanja, ni bridkosti, ne prevar. Božji krilatec je izvršil svoje poslanstvo, in vrlega narodnega učitelja, gospoda Ivana Štruklja, ni več med nami. Po malone dveletnem bolehanju, katero se je v zadnjem času izpremenilo v pravo muko in trpljenje, je preminil v 20. dan pr. m. zvečer, previden s svetotajstvi za umirajoče. Pokojnik je bolehal na želodcu. Trpel je hude bolečine voljno in potrpežljivo kakor se spodobi trpinu, kateremu sedanj

svet neče in ne more dati zadostnega plačila. Meseca vel. travna t. l. se je peljal v tržaško bolnišnico k težavni in nevarni operaciji, ki bi mu mogoče pripomogla k zdravju, ko bi se bila vršila nekaj mesecev prej. Čuditi pa se ni, ako se upošteva žalostno gmotno stanje primorskega učiteljstva, da se je pustil pokojnik operirati šele v skrajni sili. Pa kdo bi več tožil, kdo bi še tarnal; dognana resnica je, da je učitelj rojen v trpljenju, živi v trpljenju, umrje v trpljenju, plačilo — mislim primerno plačilo — mu je pa lakonična opravičba: prosimo, počakajte. O, ti sladko upanje, kdo te ni že sit?

Pokojni Ivan je bil rojen 24. sušca 1860. leta na Proseku. V svojih deških letih je pohajal domačo ljudsko šolo in kasneje tudi takratno učiteljsko pripravnico. Že kot dečku se je vcepila v mlado srce ona lepa, velika, plemenita ljubezen, katero je gojil vse svoje življenje, izpričeval javno in jo imel za vodnico svojemu delovanju — ljubezen do domovine in mladine slovenske. Ko je kasneje končal z dobrim uspehom c. kr. učiteljske v Kopru, je služboval kot učitelj v Mavhinjah, na Barki, v Dutovljah in zadnji čas na Divinščini. Značaj mu je bil moški in trden kakor kraška skala, na kateri mu je tekla zibel. Kjer je služil, si je znal pridobiti kmalu srca svojih bližnjih tovarišev, občanov in šolske mladine. V šoli je bil do skrajnosti vesten, niti za trenutek ni zane-maril svoje stanovske dolžnosti. Delal pa ni za mili narod le med štirimi šolskimi stenami, temveč tudi javno po znanem geslu:

„Dolžan ni samo, kar velela mu stan,
Kar more, to mož je storiti dolžan“.

Koder je služboval, se je trudil, da bi navdušil mladino za lepo petje, kakor pravi slovenski pedagog Slomšek:

Budite s petjem svoj zarod
Naj se v omiko žene!
Obhajajte veseli god
Sloven'je oživljene!“

Pogosto je vnel narod k čitanju koristnih slovenskih časnikov in knjig. V Dutovljah ostane v dobrem spominu zavednim občanarjem, ker je ravno za njegovega bivanja v tamkajšnji vasi najbolj uspevalo kmetiško bralno društvo, katero menda spi sedaj spanje pravičnega. Da-si je bil zadnji dve leti bolehen, je vendar delal kot tajnik — oziroma kot pevovodja — dobro znanega pevskega društva „Hajdrih“ s posebno požrtvovalnostjo. Lahko rečem o pokojniku s pesnikom:

„Kar sil ti dalo je nebo
Posvetil ti si vse mladini
Posvetil vse si domovini“.

Kako je bil pokojnik priljubljen učiteljstvu, vrlim Prosečanom in prebivavcem bližnjih vasi, je pokazal veličastni pogreb v dan 22. vel. srpana t. l., ki ga je vodil preč. gosp. župnik Martelanec. Pred krsto so stopali učenci ljudske šole na Divinščini. Za krsto so se razvrstili za sorodniki nekateri zavedni učitelji tržaške okolice in obilica učiteljstva sežanskega okraja z gosp. c. kr. okr. šolskim nadzornikom M. Kantetom. Zapazili smo nadalje pri sprevodu vrla slovenska borivca ob valovih sinje Adrije: gg. viteza Ivana Nabergoja in Vekoslava Gorupa. Zraven druge proseške inteligence je spremlilo pokojnika k zadnjemu počitku obilo kmetiškega ljudstva iz domače vasi in iz bližnje zgoniške občine.

Med sveto mašo sta peli pevski društvi „Hajdrih“ in „Danica“ Hribarjevo črno mašo. Petje je spremljal z orglami g. nadučitelj A. Benigar. Po sveti maši se je pomikal veličastni sprevid na proseško pokopališče, kjer je po običajni duhovnikovi molitvi govoril v slovo pokojniku tovariš g. A. Štrukelj.

In ko sta odpeli pevski društvi ono ginljivo „Nad zvezdami“, so nam prišle na misel besede našega Simona Gregorčiča, ki pravi:

„Telo sladkò ti spalo bo
Globoko pod zemljo,
A duh visoko vrh zvezd
Z duhovi rajskimi ti biva,
V objetu večnega Boga
Tam blaženstvo brezmejno živa“.

Končal si, dragi tovariš, svoje zemeljsko potovanje, a nam so odločeni še razni poti toge in bridkosti. Počivaj v miru, zlata duša ter uživaj zaslužen plačilo v rajskih višavah, ki ga nisi mogel najti kot učitelj v solzni dolini!

„S.“

Vestnik.

Cesarja Franca Jožefa I. jubilejska ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem: G. Gross Peter, nadučitelj v Zagorju ob Savi, 1 gld.

Učiteljski konvikt: Gdč. Rafaela Inglič, učiteljica v Begunjah pri Cerknici, nabrala v veseli družbi na Kožljeku pri Cerknici, 10 K; g. Fr. Bergant, učitelj na Vinici, na knj. kr. podr. št. — 6-24 K; g. Avg. Pirc v Borovnici 8-24 K, darovali prijatelji ob godovanju mlajšega Ivana Majarona v Borovnici; č. gospa Josipina Vidmar — „v znak hvaležnosti do svojega ranjkega učitelja Govekarja“ — 4 K.

Osobne vesti: G. Jožef Verbič, nadučitelj v Litiji, je imenovan c. kr. vadniškim učiteljem v Ljubljani; gdč. Marija Serc, učiteljica v Domžalah, je dobila službo na 8razredni dekliški šoli v Ljubljani; tretje učno mesto v Dol. Logatcu je dobil g. Iv. Šega; četrto učno mesto pa gdč. Evgenija Pehani iz Starega trga pri Ložu; začasna učiteljica gdč. Zmagoslava Juvančič je stalno nastavljena v Knežaku in gdč. Marija Puppis iz Blok pa v Vremah; začasna učiteljica g. Eduvard Markovšek iz Podkrajca in g. Konrad Barle z Roba sta stalno nastavljena na dosedanjih mestih; g. Vilibald Rus, nadomestni učitelj v Kranju, je stalno nastavljen ter prideljen deški šoli v Kranju; suplent na ljubljanski višji gimnaziji g. dr. Fran Ilešič je imenovan glavnim učiteljem na ljubljanskem učiteljskem.

Šolski muzej je nastanjen od 20. vel. srpana dalje v Prešernovih ulicah št. 50., I. nadstropje. Zaradi uredbe posameznih predmetov in zaradi naprave nove opreme je začasno zatvorjen. — Sl. deželni odbor kranjski 200 gld.; konjiško učiteljsko društvo 5 gld.; „Narodna Prosvjeta“ v Pazinu 5 gld.

† **L. Knific.** V Škofji Loki je umrl dne 21. velikega srpana vpokojeni nadučitelj s Trate, g. L. Knific. Blagi pokojnik je bil vzoren tovariš in priden učitelj. Mir in pokoj njega blagi duši!

Občni zbor „Vdovskega učiteljskega društva“ in „Narodne Šole“ bo v četrtek, dne 15. kimovca dopoldne v telovadnici II. mestne šole na Cojzovi cesti. Ob 8. uri bo sv. maša v cerkvi pri sv. Jakobu in potem se začne zborovanje.

Koseskega slavnost v Kosezah se je izvršila dne 12. vel. srpana prav lepo. Na mnogih krajih so bili postavljeni slavoloki. Dekleta so bila v narodnih nošah. Sv. mašo je daroval č. g. dekan Kajdiž, propovedoval pa je č. g. Tomo Zupan. Slavnostni govor pred rojstno hišo je imel g. ravnatelj dr. Detela. Lepo število odličnih narodnjakov se je udeležilo slavnostnega banketa. Mnogoštevilna bralna in gasilna društva so bila zastopana korporativno. Ves dan je vladala velika navdušenost, primerna pomembni slavnosti.

Čehovinov spomenik so odkrili dne 14. vel. srpana v Branici na Goriškem. A. Čehovin je bil sin preprostih staršev, pa njegovo junaštvo ga je dvignilo, da je bil povišan baronom in imenovan viteзом reda Marije Terezije. Lepa slavnost je zbudila med ljudstvom ponos, zakaj čutilo je, da smo tudi Slovenci za kaj in da imamo imenitne prednike.

Razširjenje ljudske šole v Rovtah nad Logatecem je deželni šolski svet odobril. Šola postane s šolskim letom 1899/1900 dvorazrednica s posebnim oddelkom za otroke, ki so nad 1 uro od šole oddaljeni.

Štajerska deželna učiteljska konferenca je razpisana na 12. in 13. dan meseca kimovca v Gradec. Dne 11. zvečer bode predzborovanje.

50letnica smrti iznajditelja lokomotive, ženjalnega Angleža Jurija Stephensona, se je praznovala 15. vel. srpana. Stephenson se je rodil 9. rožnika 1781 v Wylamu pri Newcastlu kot sin ubogega premogarja. Pomen lokomotive, ki prevaža po vsem svetu vlake, je tako velikanski, da je ni iznajdbe, ki bi storila človeštvu toliko koristi kakor epohalna Stephensonova.

Iz c. kr. mestnega šolskega sveta. O redni seji c. kr. mestnega šolskega sveta, ki se je vršila v četrtek dne 1. t. m., smo prejeli nastopno poročilo. Potem ko proglasi predsednik sklepčnost, poroča zapisnikar o tekočih stvareh in pove, kako so bile rešene, kar se vzame soglasno na znanje. Sklene se, da se ima šolska jubilejska slavnost Njeg. Veličanstva dne 3. vinotoka skupno za vse tukajšnje ljudske in meščanske šole praznovati, se določi program in naprositi je občinski svet, da dovoli za to slavnost potrebni kredit. Prošnji vodstev šolskih vrtov na I. mestni deški petrazrednici in na mestni dvorazrednici na Barju za podporo v vrtno namene se predložita priporočilno visokemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu. Poročila c. kr. okr. šolskega nadzornika Fr. Levca o nadzorovanju mestne dvorazrednice na Barju, vnanjih zasebnih dekliških šol pri Uršulinkah, notranje zasebne dekliške petrazredne ljudske šole pri Uršulinkah in zasebne dekliške šestrazrednice v Lichtenthurničinem sirotišču ter poročilo o letošnji okrajni učiteljski konferenci na slovenskih in slovensko nemških ljudskih in meščanskih šolah se vzemo na znanje. Odobre se vsi s temi poročili združeni nasveti in sklene se, da je vsa ta poročila predložiti visokemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu v končno odobrenje. Prošnja vodstva zasebne dekliške šestrazrednice v Lichtenthurničinem sirotišču za razširjenje zavoda v sedemrazrednico se priporočilno predloži visokemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu; takisto prošnja mestnega kateheta Roka Merčuna, da se mu všteje od njegovega prejšnjega šolskega službovanja 10 let v stalno službo. Radovoljkama na mestni dekliški osemrazrednici se imenujeta izprašani učiteljski kandidatinji Olga Mazijeva in Karolina Fischerjeva. Potem se reši še neka interna zadeva.

Prijateljem opere naznanjamo, da se bode v letošnji sezoni slovenskega gledališča v Ljubljani pela kot prva operna predstava slavnoznanega italijanskega skladatelja Verdija opera „Aida“. Za slovenski oder sta jo priredila tovariš Janko Leban in mladi pesnik Aleksij Nikolajev, in sicer prvi prva tri dejanja, zadnji pa zadnje, četrto dejanje. Upati je, da bode prekrasna opera polnila gledališče.

Naznanilo in prošnja! Odbor „Pedagogiškega društva“ naznanja cenj. učiteljstvu, da so iz prijaznosti prevzeli razprodajo „Slavnostnih pedagogičskih letnikov“ tudi ti-le gg. poverjeniki: Brinar (Češnjice-Konjice), Burnik (Metlika), Gradišnik (Celje), Grčar (Radovljica), Kalinger (Toplice), Kocbek (Gornji grad), Kosovel (Sežana), Letnar (Mengiš), Mercina (Gorica), Mešček (Sevnica), Nerat (Maribor), Novak (Idrija), Papler (Borovnica), Porekar (Hum-Ormuž), Suher (Ptuj), Supan (Brežice), Šega (Logatec), Tomšič (Ribnica), Thuma (Postojina), Verbič (Litija) in gdč. Wessner (Ljutomer).

Vse prijatelje našega društva uljudno prosimo, naj delajo na to, da knjige kmalo razpečamo, s tem poravnamo dolg v tiskarnici in potem lahko izdamo obljubljeno knjigo „Stavbne črteže s proračuni“, katere rokopis je gotov.

Druge društvene knjige se pa najhitreje in najceneje dobé, ako se naročé naravnost pri odboru v Krškem. — I. in II. Pedagogičski letnik sta razprodana, takisto „Vzgojeslovje“; zato pa priporočamo „dr. Kosovo vzgojeslovje“, katero je izdala „Slovenska Matica“.

Učiteljski shod. Praški „Narodni Listy“ so v 233. št. z dne 25. vel. srpana priobčili obširno poročilo o shodu slovenskih učiteljev in o desetletnici „Zaveze“, v katerem pravijo, da se je na uprav presenetljiv način pojavila na tem shodu solidarnost slovenskega naroda z učiteljstvom,